

רה. המסך חייב לעלות. המחזה הניבחר: הדה גאבלר מאת איבסן. לא מהפכני, לא מקורי, כבר הוצג לפני שמונה שנים. מי ומי בקולקטיב החדש? ארבעה ייצאי הקאמרי — אורנה פורת, מוסקו אלקלעי, מרים ברנשטיין-כהן וגדעון שמר. אליהם מצטרף אלכס פלג. שכבר מזמן מחפש בית מתאים לפי רוחו (נסיונו הבימתי האחרון, דרך קיום, העיד על חיפושיו העקשניים ועל כוונותיו הרציניות). שושנה רביד, שי זה זמן רב מתגעגעת אל "הימים בהם בית התיאטרון היה כבית-מיקדש", ופאני ליו-ביטש, שחקנית ותיקה ומורה למישחק. וכל זה מה פתאום? למוסקו אלקלעי — המופיע בבוקר עם עמיתו גדעון שמר ב"אנה פרנק לנוער — תשובה פשוטה: "בא לנו הרעיון לעסוק בתיאטרון טוב, ככה, לשם התענוג שבעסק". כך, בשעתו, החל גם התיאטרון הקאמרי. איך השתנו הזמנים!

ספרים

מישחקי ריגול

The Warsaw Document — Adam Hall "מיסמכי וארשה", מאת אדם הול — ניו אינגליש ליבררי, 1972, 223 עמודים.

אם ג'ון לאיקארה הוא אפור וחמור פנים מדי עבור רבים, ולן דייטון הצוף, שחצן וקליל מדי — הנה אדם הול יכול להיות בדיוק התבשיל ההולם. הוא אמן ברקחת סיפורי-ריגול שגיר בורם הקבוע הוא איש בעל שם משפחה כלבד, קווילר (וזה כבר יותר ממה שיש לגיבורו של דייטון). הוא פועל עבור איר-גון חשאי בריטי מתוחכם המפעיל, כרגיל, את עובדיו כאילו היו כלים בשחמט. במסעו האחרון, גמיע המרגל — הפועל לפי "הגדר, היסתנן והשמד" — אל בירת פולין, ערב ועידת-השלום, יש המעוניינים פנים שהועידה תתקיים, ויש אחרים — ביניהם המחתרת האנטיסובייטית הפור-לנית — המעוניינים להכשילה. קווילר, שהוא ברנש אשר המקצוע בכל רמ"ח איבריו, והוא תמיד שולט במצב,

שחקן פינג (בקווילר) כלי שחמט

ידוע מה אחוז הסוכר שצריך להיות בדם כדי לפעול ביעילות, ומה אחוז השקרים שצריך לספר לאחרים כדי שהם יפעלו ביעילות. הוא מצליח למלא את כל משימותיו — למרות שאיש לא מסר לו אותן בפירוט. אמנם, לעתים זה נראה קצת יותר מדי לאדם אחד, אבל גם אם האמינות אינה תמיד בשיא, הרי הרקע — ורשה במעטה של שלג ובצל המישטרה החשאית — והתנועה הבלתי-פוסקת של קווילר בתוך רקע זה, מספקים עניין לרוב. ורק על דבר אחד חבל: מי שאינו קרוב לסיגנונו הספרותי של הול, יצטרך מדי פעם בפעם לקרוא קטעים שלמים מחדש, כדי לפענח את מה שנעשה בספור. הסיי-בה: זה מתואר בדרך-כלל מהאמצע אל הסוף, ואחרי-כך להתחלה.

למען יידעו, אחת הדמויות במחזה אלפסי העונה, המוצג עתה בתיאטרון הקאמרי, הוא פיל פאלוצ'י, בעל הון, אלוף בהש"ב כבת-מכונות ובחורות. הוא מספר באחת (המשך בעמוד 12)

שומים ועקרבים בליל ההצלפות בקבארט הסאטירי של "בימות"

מיטב השיר כזבו, ומיטב הסאטירה ארסה. זוהי אולי הסיבה שסאטירה לא הולכת כליכך טוב עם יהודים. יהודים מתביישים לשנוא על באמת. לא סתם שינאה, אלא שינאה עם רעל מפעפע, ללא רחמים, שאינה הסה ואינה מתחשבת בשום כללי מישחק ומצליפה מתחת לחגורה ומאחוריה. כל גילוי סאטירי בנוף הבידור הישראלי נערף בבתוליו כמעט, מפני שהוא פוגע ברגשות הציבור (ראה פסק-דין בית-המישפט העליון בעניין חברים מספרים על ישו). זה שהמעשים המתרחשים במציאות פוגעים ברגשות הציבור לא נוגע לאף אחד, ואף בית-מישפט עליון לא מתערב. הורה לעניין — השינאה אינה פסולה, היא אינה קיימת במקום שאין אהבה. במקום שמדכאים את השינאה, גוועת גם האהבה. בקאברט הסאטירי של בימות שנפתח השבוע בתל-אביב במקום בו שכן בזמנו מועדון מנד"ס זצ"ל, מתחת לקולנוע ב"יהודה, מטפחים את השינאה. בשוטים, בעק-רבים ובסתם מילים טובות מצליפים שם על ימין ועל שמאל בכל פרה קדושה ובכל חלקה טובה. אל כמה מוותיקי הסאטיריקונים הישראליים, כמו עמוס קינן, זיוה יריב ודן אלמגור, מצטרפים בתוכנית זו, בבי-מויה של עדנה שביט — שנועדה להיות הראשונה בסידרת תוכניות סאטיריות אקטואליות — כמה פרחי-רעל צעירים בערוגת הבושם הישראלית. אלה הם קובי ניב, רפאל סידון, ואחד, חשוב כיפה סרוגה, המסתתר מאחורי הכינוי ב. מיכאל. השלושה, עורכי המדור הסאטירי של ביטאון הסטודנטים

המצליפים

שלושת מגישי התוכנית הסאטירית בקאברט הסאטירי של בימות: חנה רוט (במרכז) בין שמעון לביארי (מימין) וטוביה צפיר.

רעל טוב לבכריאות

רגע של עברית

צהריים המים לכולם. מאזינים רבים שואלים הכיצד יש לכנות את אשר התרחש באזור הידוע בשם "פיתחת רפיח". כמה מאזינים תוהים אם יש לומר "פינוי", או שמא נכון לומר "גירוש". ובכן, מאזינים יקרים, המונח גירוש מורה על שימוש בכוח תוך כוונה רעה מצד המגרשים, לעומת כוונה טובה של המגורשים. למשל: "גירוש יהודי ספרד 1492", או "גירוש המומחים הישראליים מאוגנדה". המונח "פינוי" לעומת זאת מורה, כי הפעולה נעשתה מתוך כוונה טובה ולטובת המפונים. למשל: "פינוי האשפה מן החצר", או "פינוי הפצועים לבית-החולים". מכאן, מאחר שפינוי הבדואים מפיתחת רפיח נעשה למען כיבוש השממה, דבר שיביא ברכה וביטחון ושלוש לכל יושבי האזור — ערבים כיהודים — יש לומר "פינוי הבדואים", ובשום פנים ואופן אין לומר "גירוש". תודה ולהתראות בשבוע הבא.

קובי ניב

בהיאחזות הנח"ל בגיתית

(מושר לפי מנגינת בהיאחזות הנח"ל בסיני, מאת נעמי שמר) / בהיאחזות הנח"ל בגיתית / יש אדמה טובה, אדמת עידית, / אשר חרשו במסירות רבה / דורות של איכרים מעקרה. / חרשו דורות במחפר וסוס / עד שהופיע שם מטוס ריסוס / וכן, על שדות הכפר החל לטוס. / וכל הפאטמות, העזיזות, הגימילות, / עומדות הרחק ומסתכלות עכשיו בפחד, / איך כל הדליות והשרות והרינות / למדו כליכך מהר, כליכך מהר לקחת. / בהיאחזות הנח"ל בגיתית / אני לא אחמנתי לעיני / אמרו לי: אז סימן שלא ראית / מה יש כבר בגולן ובסיני. / כך נתקדם שנה אחר שנה / לארץ-ישראל הישנה / ועוד מעט נגיע יחד / להיאחזות הנח"ל בבגדאד.

דן אלמגור

סטאג'י

מאת: ב. מיכאל

פגישה מיוחדת במינה נערכה ביוזמתו של כתב במחנה נח"ל יגאל גלאי, שהפגיש תריסר מאנשי הפלוגה המיוחדת של ההגנה שפעלה בשנים 1948-1944. הפלוגה היתה הזרוע המב-צעית של ההגנה שהוציאה לפועל את פסק-הדין של האירגון. אחד ממדריכיה היה מי שהיום הוא אלוף (מיל.) מרכזי ("מוקה") לימון. ב"השאר סיפרו הנוכחים על סירוס ערבי משייד-מניס, שהואשם באונס יהודיה. סיפר חבר הפלוגה שלמה ("מונוי") צדוק: "הבאנו את האנס לבית-אריזה קטן בפרדס ליד ביילינסון. רצינו להתחיל במלאכה וחשבנו שאיזה נלטון בריא ירדים אותו. חנקנו, חשבנו שהוא גמור. אבל פתאום הוא קם. לב-סוף תפסו בנינו ומיורקה את האנס, אני חנקתי אותו וישראל פוזנר ביצע. עזבנו את האנס בבית-האריזה. יצאנו ודאגנו להודיע לביילינסון. את האנס העבירו במיילינסון לבית-החולים הצרפתי ביפו ושם קבעו הרופאים שאת המע-שה ביצע כירורג נהדר. הצחקו תצחקו. אבל היום ישראל פוזנר (המבצע) הוא באמת כ"י רורג".

למה אתם לא צוחקים? חכו זה עוד כלום. היה לנו עוד בתכם של פסק-דין להוציא אל הפועל. היה איזה ערבי אחד שחשק נוד באזור יהודי ובית-המישפט של ההגנה פסק שיתקעו לו מקל של מטאטא בתחת. הערבי עירער בפני בית-המישפט העליון של ההגנה, אך בפסק-דינו החמיר בית-המישפט את העונש והמיר את מקל-המטאטא בעמודי-שמשל. הביצוע הוטל על יענקל'ה ("החשטור") ועל ארי-

הור ("סיסי") ארשלוך. הם תפסו את הנודיסט בשדה על יד רדינג וניגשו למלאכה. יענקל'ה דרך לו על הצוואר, כדי להרגיע אותו, וכשזה לא עזר, שם לו בעיניו סלע על האוזן. "סיסי" ביצע את המשימה בעזרת קופסת גרין, ומייד דאגו להודיע לחברת החשמל. תצחקו, תצחקו. אבל היום "סיסי" הוא באמת הומו ידוע. אתם עדיין לא צוחקים? או תשמעו את זה: יום אחד תפסנו ערבוש אחד, שהשתין על יד בית-כנסת. הוא הובא לדין והתביעה דרשה (לאור התקדימים) שידחפו לו עמוד חשמל לפיפי. הסיגוריה טענה שעל בית-המישפט להת-חשב בקשיים הטכניים הכרוכים בעונש זה ובית-המישפט דן את הנאשם לקטיעת פיפיו. אברהמצ'יק ("אדיסון") להב זויגי פיינברג התנדבו לבצע. הם תפסו את הבחור המפעפע במר-תף קטן על יד מכבי-האש והורידו לו את הפיפי. זיגי רצה להוריד גם את הביצים, אבל ארבהמצ'יק הוריד עליו צעקה: "התגעגעת זיגי? הוי לא אנס!". זיגי השתכנע והם מייד דאגו להודיע למכבי-האש, כי הערבוש צעק כל הזמן שורף לו. שוב לא צוחקים? טוב, או אם פסק-הדין הבא לא יצי-חיק אתכם, סימן שסתם אין לכם חוש הומור: לבית-המישפט הובא ערבאר אחד שקרץ ליהודיה. הקטי-גור דרש שיוציאו לו את שתי העיניים. אך בית-המישפט לקח בחשבון שאותה יהודיה היתה בת לאב נוצרי, והורה לעקור לו רק עין אחת. התעוררה הבעיה איוה עין לשפוך לו. האם את זו שנעצמה או את זו שנשארה פתוחה. בפסק-דין נמוק היטב החליט בית-המישפט לטובת העין הנעצמת (כדברי השופט): "הוא עצם אותה לשינייה ואנחנו נעצום לו אותה לתמיד". נחצ'ה קדוש ואויגן הייקה נשלחו לבני-צוע. הם תפסו את הקרציה ברחוב פנורמה, נחצ'ה תקע לו מכוש בכליות כדי שלא יפריע, אויגן הוציא לו את העין ומייד דאגו להודיע לנוף. תצחקו תצחקו. אבל היום אויגן הוא באמת אוסטיקאי. זהו בובלעדך, נגמרו לי הסיפורים. מי שרוצה עוד, יכול לחפש באינציקלופדיה לתולדות היישוב, תחת הערך "טוהר הישם העברי", ולהתראות מחר בהפגנה נגד ההתעללות ביהודי די סוריה וברית-המועצות.